1850. N°. 119.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 30 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 26 September.

Wij vestigen de aandacht der plantenliefhebbers en bloemisten op den aanvoer van boomvarens, blijkens achterstaande aankondiging door de *Koninkl. Nederl. Maatschappij tot Aanmoediging van den Tuinbouw;* uit Java ontvangen. Naar wij vernemen, werden deze stammen door één der Corresp. Leden van die Maatschappij, den Heer A. List, Adjudant van Z. Excell. den Minister van Staat Gouverneur-Generaal van N. O. Indie, verzameld en ten geschenke gezonden. Voor zooverre bekend, bevindt zich in ons Vaderland geen varenstam van die hoogte en dikte, zoodat slechts Engeland dergelijke voorbeelden zoude kunnen aanwijzen. Ofschoon de kultuur van planten uit heete luchtstreken in Nederland slechts enkele liefhebbers telt, zoo hopen wij niettemin, dat deze ware prachtplanten eenen gereeden kooper zullen vinden en niet naar buiten 's lands gevoerd zullen behoeven te worden, opdat daardoor niet de goede bedoelingen van den schenker zouden worden teleurgesteld en men om iets zeldzaams en prachtigs te zien niet steeds naar den vreemde zoude behoeven te gaan. Ook die varens, wier stammen geene werking aanduiden en voor wier leven en dood dus alsnog geene bewijzen kunnen gegeven worden, bezitten voor den kweeker en liefhebber niettemin waarde en worden daarom bij dezelfde gelegenheid als de levende verkocht. Immers is het eene bekende zaak, dat zoodanige afgestorvene stammen, behoorlijk behandeld zijnde, vaak over hunne geheele oppervlakte met jonge planten overdekt worden, die uit de tallooze zaden derzelfde of van andere varensoorten ontkiemen, welke tusschen de vezels en ruwe oppervlakte van den stam zijn ingedrongen.

— Zondag ll. ontmoetten eenige Kiezers elkander in de Herberg het Kromhout, te Brummen, en geraakten te zamen in een gesprek, dat door Dr. O. besloten werd met de toediening van een slag met zijn rottingdegen aan den Heer R. waarbij ook de Heer W. aan den hand verwond werd, toen die beide zich in het rijtuig wilden begeven om naar Zutphen terug te keeren. De slag kwam zoodanig aan, dat R. zijn gevoelen op een stuk van zijn oor te staan kwam. De Doctor is, daar wel de verkiezingen vrij zijn maar gelukkig nog niet die wijze om zijne staatkundige meening kracht bij te zetten, wegens deze manier van handhaving zijner gevoelens voor den Regter geroepen.

— In het hoofd-kiesdistrict Alkmaar zijn tot leden der Prov. Staten gekozen, de Heeren Mr. C. Sandenburg Matthiesen, J. Schoen en W. Bos; over tien Heeren moet herstemd worden.

— Tot leden der Prov. Staten van Drenthe zijn verkozen, de Heeren: J. H. Meursing, J. Nijenhuis, O. Hoenderken, Mr. J. Oosting, Mr. C. W. E. Kijmmell, Jhr. Mr. H. J. L. van der Wyck, Jhr. Mr. P. A. G. de Milly, Mr. H. H. A. Sluis, A. Prins, A. Hesselink, Mr. W. Alingh, H. van Veen, Mr. L. Homan, Mr. A. Homan, H. Kok, Mr. C. E. Knriphorst, Mr. J. Tonckens.

— De Provinciale Staten van Groningen hebben tot leden der Eerste Kamer benoemd de Heeren H. J. Meyer en J. de Sitter.

— Uit het Verslag, gedaan door de Gedeputeerde Staten aan de Staten der provincie Zuidholland, ontleenen wij het volgende:

Politie. De middelen ter handhaving der politie worden op vele plaatsen ten platten lande onvoldoende geacht, waarin voor het oogenblik niet anders zou kunnen voorzien worden, dan door eene vermeerdering van het personeel der veldwachters; doch de kosten, tot eene zoodanige uitbreiding van het personeel der politie gevorderd wordende, zijn voor de meeste gemeenten te bezwarend; terwijl, naar ons inzien, alleen door middel van marechaussée eene behoorlijke surveillance ten platten lande kan worden uitgeoefend, en het te vreezen is, dat, zoo lange men deze nuttige instelling, waarvan zoo dikwijls sprake is geweest, zal moeten missen, de dieverijen van hout en veldvruchten, waarover voornamelijk wordt geklaagd, niet geheel zullen kunnen worden geweerd of voorgekomen; terwijl wij intusschen moeten opmerken, dat de hulp-marechaussée, welke in den afgeloopen winter weder in eenige gemeenten ten platten lande is geplaatst geweest, niet geheel aan het doel heeft beantwoord.

Bevolking. De bevolking van dit gewest bedroeg op den 1sten Januarij 1850 562,354 zielen, te weten: in de steden 294,392, in de gemeenten ten platten lande 267,962, waaronder begrepen 4620 militairen in de onderscheidene garnizoensplaatsen, 335 verpleegden in de vier gestichten voor krankzinnigen en 1585 gedetineerden in de verschillende gevangenissen.

Op den 1sten Januarij 1850 waren er in Zuidholland 466 bewoonde schepen, waarvan in de steden 389, in de gemeenten 77.

Het aantal onbewoonde huizen bedroeg: in de steden 4735, in de gemeenten 2530, te zamen 7265.

Het aantal bewoonde huizen bedroeg: in de steden 40,999, in de gemeenten 41,082, te zamen 82,081.

Het aantal huisgezinnen bedroeg: in de steden 66,274, in de gemeenten 55,689, te zamen 121,963.

Ten aanzien van de geloofsbelijdenissen was de bovengenoemde bevolking verdeeld, als volgt: Nederduitsch-Hervormden 387,801, Fransch- of Waalsch-Hervormden 2981, Engelsch- of Presbyt. Hervormden 183, Leden der Schotsche Gemeente 91, Anglicaansche Episcopalen 274, Evangelisch-Lutherschen 11,255, Hersteld Evangelisch Lutherschen 290, Doopsgezinden of Mennonieten 762, Remonstranten 3,260, Hernhutters of Moravische broeders 7, Christelijke Afgescheidenen 5509, Roomsch-Katholijken 138,264, Oud-Roomschen of van de Bisschoppelijke Clerezy 1261, Grieken 19, Nederduitsche Israëliten 10,011, Portugesche Israëliten 255. Tot geene der genoemde gezindheden behoorende 131, te zamen 562,354.

Geneeskundige dienst. Ofschoon omtrent de uitoefening der geneeskundige praktijk weinig is geklaagd, doet zich echter de behoefte aan eene nieuwe wettelijke regeling, tot handhaving der geneeskundige politie, meer en meer gevoelen.

Het onderzoek omtrent den toestand van het Cecilia Gasthuis, te Leyden, heeft aanleiding gegeven, dat door den raad der stad is vastgesteld, dat dit gesticht als ziekenhuis zal worden opgeheven en door eene geheel nieuwe inrigting vervangen, welke, zooveel zulks van de stad afhangt, vereenigd zou worden met het Nosocomium Academicum, terwijl tot daarstelling van dezelve, de fondsen der gasthuizen zouden worden gebezigd.

Aan de geheele voltooijing van het nieuwe gasthuis te Rotterdam is men steeds bezig, en men verwacht dus, dat dit gebouw weldra in gebruik zal kunnen gesteld worden.

Ook te Gorinchem zal men tot eene uitbreiding en verbetering van het zieken-gasthuis overgaan.

Op de Geneeskundige School te Rotterdam, worden 23 leerlingen opgeleid voor Genees- en Heelkunde, 5 voor Genees-, Heel- en Verloskunde, 1 voor Verloskunde, 10 voor Artsenij-bereidkunde en 4 vrouwelijke kweekelingen in de Verloskunde, te zamen 45, dus vier meer dan in het vorige jaar.

Vroeger gemagtigd zijnde, om te mogen beschikken over het fonds, bijeengebragt voor de daarstelling van een Provinciaal Geneeskundig Krankzinnigen-gesticht, den 1sten October 1849 bestaande in een kapitaal van *f* 84,900, ingeschreven op het Grootboek der 4 pCts. Nationale Schuld, en in eene som van *f* 15,001.68, in 's Lands kas aanwezig, is daarvoor aan de krankzinnigen-gestichten te Dordrecht en 's Gravenhage, tot vergrooting en meer doelmatige inrigting van die gestichten uitbetaald, aan Dordrecht in geld *f* 11,640.39, en in kapitaal 4 pCts. Nat. Schuld *f* 11,000; aan 's Gravenhage in geld, *f* 2,361.24, en in kapitaal als boven *f* 12,300.

De bevolking der gestichten te Dordrecht, 's Gravenhage, Rotterdam en Delft bestond op den 1sten December 1849 uit 152 mannen en 183 vrouwen, te zamen 335 personen, dat is 15 minder dan op 1° December 1848.

(Vervolg hierna.)

's GRAVENHAGE, 28 September.

Z. M. heeft aan de leden der Prov. Commissie van Geneeskundig toevoorzigt te Amsterdam, de Heeren: Vrolik, Luber, Herkenrath, Luchtmans, Backer, Tim, de Jong en d'Ailly, op hun verzoek, eervol ontslag verleend uit deze betrekking en het ressort der werkzaamheid van gelijke commissie, te Haarlem residerende, voor het loopende jaar, over geheel de provincie Noordholland uitgebreid.

Ook heeft Z. M. aan den Heer T. J. van Lidth de Jeude eervol ontslag gegeven uit zijne betrekking van Hoogleeraar aan 's Rijks Veeartsenijschool, ingaande met 1° Januarij 1851.

— Z. M. heeft aan den Heer Mr. W. B. Huygens, voormalig Griffier bij het Kantongeregt te Noordwijk een pensioen verleend, van *f* 472, volgens de wet.

Provinciale Staten van Zuidholland.

Zitting van Donderdag 26 September.

In deze zitting is ontvangen een aantal stukken, zoo van Gedep. Staten als anderzins. Onder de eerste merkt men op, de provinciale begrooting over 1850.

Volgens die begrooting, voor zoo veel het Rijksbestuur betreft, voor het jaar 1851, zijn die kosten geraamd op de som van ƒ59,880.70. De jaarwedde van den Commissaris des Konings is ƒ8,000; die der 6 Leden van Gedep. Staten, met de presentiegelden, ƒ12,000; die van den Griffier ƒ3,000; die der vaste ambtenaren en bedienden bij de provinciale Griffie ƒ22,500. De vergoeding van reis- en verblijfkosten is gesteld als volgt: van den Commissaris des Konings ƒ400; van de leden der Gedeputeerde Staten ƒ850; van den Griffier, de ambtenaren en bedienden bij de provinciale Griffie ƒ300; die voor de leden der provinciale Staten is, in afwachting der speciale wet, voor memorie uitgetrokken. De kosten van licht, brand, bureaubehoeften en onkosten voor het bureau van statistiek zijn geraamd op ƒ9,130; die van onderhoud, schoonhouden en meubeleren der gebouwen op ƒ3,700.70. Daar de zaal op het Binnenhof, bestemd voor de vergaderingen der Provinciale Staten, van wege het rijk wordt onderhouden, is deze post uitgetrokken voor memorie.

In de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor den dienst van 1851, zijn de inkomsten geraamd op ƒ192.849.57; verdeeld in vijf hoofdstukken, te weten: I. Batig slot der rekening over het dienstjaar 1847, zoo ver daaraan nog geene bepaalde bestemming gegeven is ƒ15,190.23;. II. Heffingen voor het gebruik van openbare wegen, werken en inrigtingen ƒ4,008.34; opbrengst van belastingen en heffingen ƒ164,621.94. III. Baten en inkomsten uit voorwerpen, de provincie toebehoorende, ƒ6,149.77. IV. Ontvangsten van verschillenden aard en toevallige baten ƒ2,879.28;. V. Buitengewone ontvangsten, nihil.

De uitgaven zijn insgelijks op ƒ192,849.57 geraamd, te weten: Hoofdst. I. Jaarwedden en reiskosten der niet op de provinciale Griffie in dienst der provincie werkzame ambtenaren en bedienden ƒ3,800; vergoeding van reis- en verblijfkosten voor de ambtenaren van den waterstaat en de militieraden ƒ4,100. Hoofdstuk II. Zeewerken ƒ43,640; havenwerken ƒ3,914.56; rivierwerken ƒ23,050; duinbeplantingen ƒ2,970. Hoofdstuk III. Kosten van het onderhoud van provinciale eigendommen en deswege verschuldigde lasten ƒ1,185. Hoofdstuk IV. Renten en aflossingen van geldleening, nihil. Hoofdstuk V. Kosten van het *Prov. Blad* en ander drukwerk ƒ2,000. Hoofdstuk VI. Kosten van verpleging van behoeftige krankzinnigen ƒ2,000. Hoofdstuk VII. Uitgaven door bijzondere wetten aan de provincie opgelegd ƒ5,200. Hoofdstuk VIII. Afd. I. Subsidiën ten behoeve van de Eeredienst, te weten: voor kerken en pastorijen van de Hervormden en andere ƒ10,500; voor kerken en pastorijen van de R. K. Eeredienst ƒ3,500, en tot opbouw van de Hervormde kerk te Gorinchem 4/4 jaar, ƒ5,000, te zamen ƒ19,000; afd. 2, subsidiën ten behoeve van het onderwijs, te zamen ƒ21,500, waaronder voorkomt: bijdragen in de kosten der Genees-, Heel- en Verloskundige School te Rotterdam ƒ2,500; afd. 3, subsidiën ten behoeve van wegen, veren en communicatiën, in het algemeen provinciaal belang ƒ25,800, waaronder voorkomt tot verbetering der wegen onder Oost- en West-Barendrecht en Charlois ƒ15,000; afd. 4, toelagen, pensioenen en gratificatiën ƒ3,790; afd. 5, vergoedingen voor bewezen diensten in het belang der provincie ƒ2,740; afd. 6, subsidiën van verschillenden aard ƒ2,300; bedragende het totaal van dit Hoofdstuk 75.130. Hoofdstuk IX. Onvoorziene en niet te berekenen uitgaven ƒ10,000.

Ook zijn ingekomen twee lijsten van zes candidaten, waaruit de Staten twee drietallen zullen opmaken, en welke aan Z. M. zullen worden aangeboden voor het doen eener keuze voor twee vacatures, in het Prov. Geregtshof in Zuidholland. De eerste bevat de volgende namen: 1°. Mr. L. Asser, Regter in de Regtbank te 's Gravenhage; 2°. Mr. J. A. M. Bichon van IJsselmonde, Regter in de Regtbank te Rotterdam; 3°. Mr. C. M. van der Kemp, Plaatsvervangend Kanton-Regter te 's Gravenhage; 4°. Mr. J. W. Schuurman, Regter in de Regtbank te Gorinchem; 5°. Jhr. Mr. F. W. A. Beelaerts van Blokland, Regter in de Regtbank te Rotterdam, en 6°. Mr. G. van der Jagt Wz., Procureur bij den Hoogen Raad. De tweede de volgende: 1°. Mr. C. D. Beels, Regter in de Regtbank te Rotterdam; 2°. Mr. D. Tieboel Siegenbeek, Officier van Justitie bij de Regtbank te Leyden; 3°. Mr. W. Delprat, Rijks-Advocaat te 's Gravenhage; 4°. Mr. E. G. P. Gertsen, Rijks-Advocaat te Maastricht; 5°. Mr. C. M. van der Kemp, Plaatsverv. Kantonregter te 's Gravenhage, en 6°. Jhr. Mr. W. M. de Brauw, Subst.-Officier van Justitie bij de Regtbank te 's Gravenhage. Tot het opmaken dier drietallen zal worden overgegaan na het benoemen der zeven leden voor de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Nog is in de zitting van heden overgegaan tot de keuze van den Griffier der Staten, en is daartoe herbenoemd de tegenwoordige Griffier, de Heer V. A. Just de la Paissières.

Zitting van Vrijdag 27 September.

In deze zitting zijn tot leden der Eerste Kamer verkozen: de HH. D. Blankenheym (oud lid), O. B. 't Hooft (oud lid), Mr. J. A. Philipse, A. van Ryckevorsel Hz. (oud lid der Tweede Kamer) en Mr. A. Boxman (oud lid der Tweede Kamer).

De Heer van Ryckevorsel vraagt het woord, en doet opmerken, dat hij, vermits, volgens 21 der provinciale wet, het lidmaatschap der Staten onvereenigbaar is met dat der Eerste Kamer, en hij de verkiezing tot deze laatste betrekking aanneemt, zich verpligt rekent, dadelijk zijn lidmaatschap der Prov. Staten neer te leggen en de vergadering te verlaten. — De Heer Boxman is van ditzelfde gevoelen. — Beiden verlaten daarop de vergadering.

Verder zijn verkozen de Heeren Mr. W. M. de Brauw en A. van Weel Dz., bij het lot tegen den Heer Groeninx van Zoelen.

Is ingekomen een brief van den Heer Post gekozen te Schiedam, dat hij voor de benoeming bedankt.

De vergadering is gescheiden tot aanst. Maandag.

GRONINGEN, 26 September.

OVERDRAGT EN INWIJDING VAN HET NIEUW AKADEMIEGEBOUW.

Nadat reeds op den eersten dag dezer gedenkwaardige week in de verschillende kerken de, voor Groningen zoo gewigtige gebeurtenis godsdienstig was gedacht, onder afsmeeking van den zegen des Allerhoogsten, werd Dingsdag avond door den Hoogleeraar W. Muurling ter voorbereiding voor het Akademiefeest, in de Nieuwe Kerk, eene opzettelijke Godsdienstoefening en Akademiepreek gehouden.

Naar aanleiding van het woord van den Profeet Haggaï, Hoofdst. II vs. 10a: *De heerlijkheid dezes laatsten huizes zal grooter worden, dan des eersten*, zocht de spreker vervolgens de vraag te beantwoorden, *waarvan, bij den vermeerderden uitwendigen luister, ook vermeerdering van innerlijken bloei in dezen te wachten ware*, en betoogde dat de inwendige luister kon en moest verhoogd worden, in de eerste plaats, door het onderwijs, dat daar zou gegeven worden, en in de tweede plaats diende dat onderwijs te zijn Christelijk. Dat het zóó mogte worden, daartoe zouden, meende spreker, allen, die het konden, volgaarne het hunne willen bijbrengen, ook de Studenten, aan welke spreker den lof toekende, dat zij met ijver en vlijt studeerden. Maar dat alles, hoeveel ook reeds, was evenwel niet genoeg; er bleef nog iets ontbreken, Gods hulp, de zegen, die van boven komt.

Om dien zegen, over de Hoogeschool, over de stad hunner inwoning, en over alles, wat daaraan behoefte had, smeekte ten slotte de redenaar, met de gemeente, in een krachtig gebed; waarna deze godsdienstige plegtigheid besloten werd met psalmgezang, gelijk zij ook door het zingen van eenige gepaste verzen was afgewisseld.

Daarna vereenigden zich de oud-Studenten onzer Hoogeschool in de societeit de Harmonie; die ontmoeting was, treffend en roerend. Het aantal beliep ruim 550.

Tegen 9 ure bragten de Studenten aan de voormalige Akademie-burgers eene serenade.

Woensdag, de eigenlijke feestdag, was gewijd aan de overdragt en inwijding van het nieuw Akademiegebouw.

De gansche stad was dan ook feestelijk met vlaggen en groen getooid, hier en daar door verzen opgeluisterd.

Te half negen ure in den voormiddag verzamelden zich op het stadhuis de Regering, Curatoren, Hoogleeraren, Studenten en oud-Studenten en gingen in statigen optogt naar het nieuwe Akademiegebouw; de Studenten, voorafgegaan door het prachtige vaandel, dat dezer dagen door eenige dames hun voor dit zoo heugelijk Akademiefeest ten geschenke werd gegeven, de oud-Studenten door de vaandels, in de merkwaardige jaren 1672, tijdens het beleg dezer stad, en 1831, in den tiendaagschen veldtogt, met roem gedragen.

Nadat de bovenvermelde trein aan het Akademiegebouw aangekomen was, werd dat schoone en prachtige gebouw, door den Heer Burgemeester van Imhoff overgedragen aan Heeren Curatoren der Hoogeschool, gemagtigd, om het, namens het Rijk, aan en over te nemen. Deze plegtigheid had plaats op de pui van het nieuw Akademiegebouw, in tegenwoordigheid van Z. Exc. den Heer Staatsraad, Commissaris des Konings, den Heer Generaal-Majoor Goëtz, belast met het provinciaal kommando van Friesland, Groningen en Drenthe, en de verdere provinciale, stedelijke en militaire autoriteiten, terwijl daarbij nog genoodigd waren de leden van verschillende collegiën en inrigtingen binnen deze stad. Het ruime plein vóór het gebouw leverde een fraai schouwspel op, begunstigd door het schoonste weder.

Na de plegtige overdragt, begaf zich de trein naar de Martinikerk, alwaar de Rector Magnificus der Hoogeschool, de Hoogleeraar J. H. Philipse, eene redevoering uitsprak.

Daarna ontboezemde Spandaw een toepasselijk gedicht, waarin de hoogbejaarde zanger met krachtige stem, hulde bragt aan het nieuw Akademiegebouw, welk gedicht, met uitstekend welgevallen aangehoord en herhaaldelijk luide werd toegejuicht; — welke luide toejuiching tot geestdrift klom, toen, als in de tweede afdeeling zijner voordragt het koor ons schoon »wien Neêrlands bloed" deed hooren, eensklaps de grijze zanger uit volle borst, en in zigtbare vervoering, instemde met de slotregels van Neêrlands geliefkoosd volkslied. Velen zongen dat met hem mede, en wel allen zongen het mede in hun hart!

Een en ander werd afgewisseld, en het geheel besloten, door feestgezangen, voor deze gelegenheid opzettelijk vervaardigd door onzen onvermoeiden volksdichter, den Heer Mr. A. Modderman, en uitgevoerd, op eene verdienstelijke wijze, door een koor van een tachtigtal daartoe uitgenoodigde Heeren en Dames.

In den loop van den middag had vervolgens het feestmaal plaats, door HH. Curatoren en Hoogleeraren der Hoogeschool aangeboden aan de stedelijke en provinciale Regering en andere genoodigden, en waarbij menig schoon en

ernstig woord, naar aanleiding van de heugelijke en gewigtige gebeurtenis van den dag, gesproken werd.

Om 4 uur hielden HH. Studenten hun feestelijken, gecostumeerden optogt, voorstellende: *den Intogt van Prins Maurits en Graaf Willem Lodewijk binnen Groningen*, 24 Julij 1594.

— Te Dalfsen is overleden E. van Ankum, weduwe van den Heer J. Spanjaard. Volgens testamentaire beschikkingen had deze bepaald, dat genoemde weduwe gedurende haar leven al de inkomsten van zijne aanzienlijke goederen zou genieten, doch dat na haar overlijden gezegde nalatenschap vervallen zoude aan de Hervormde diaconie alhier.

BREDA, 26 September.

Maandag hebben de Ministers van Marine en Oorlog de Koninklijke militaire Academie alhier met een bezoek vereerd. De Minister van Marine heeft deze jongelieden op hartelijke wijze toegesproken en hen tot eendragt vermaand. Onder betuiging van volkomen tevredenheid, zoo over het onderwijs zelf, als over de inrigting, hebben HH. Exc. des middags de stad weder verlaten.

Daags te voren was, als naar gewoonte, in de groote zaal der Academie, bij den aanvang van het studiejaar, eene Godsdienstige rede gehouden voor de leerlingen der Protestantsche gezindheid. Ds. van Gogh had daartoe tot tekst gekozen de gepaste woorden van Petrus (1ste Zendbr. II. 17). »Eert een iegelijk; hebt de broederschap lief; vreest God; eert den Koning."

— Te 's Hertogenbosch is bij een Apotheker die rood bengaalsch vuur had afgeleverd, een flesch waarin een geringe hoeveelheid overschot was geborgen, met een vreeselijke slag gesprongen, zonder dat er vuur of warmte was bijgekomen, gelukkig nog vóór den nacht, zoo dat er geen brand is ontstaan, schoon de vlam tot aan den zolder reikte.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 25 September.

Het Royal Military Asylum en het Hospitaal van Greenwich zullen de ontzaggelijke som van 1,107,090 £ ontvangen, voortkomende uit niet opgevraagde prijsgelden, daar vele personen, welke op die gelden regt hadden, wegens hun aandeel in genomen schepen en ladingen, reeds overleden zijn.

— De Londensche dagbladen melden, dat op het eiland Jersey eene fabriek bestaat, waarin niet alleen beschadigde thee, maar ook de reeds afgetrokken thee-bladen (welke daartoe op verscheidene plaatsen in de koffij-huizen enz., opgekocht worden), alsmede de bladen van op het eiland zelf groeijende planten, eene zekere bereiding ondergaan, en vervolgens, als goede thee, in den handel gebragt worden.

— De bekende reiziger in Egypte, de Heer Layard, die reeds zoo vele oudheden verzamelde, waaronder de beroemde Ninivesche gedenkstukken, heeft weder nieuwe en belangrijke zendingen bewerkstelligd van door hem ontdekte voorwerpen in Koyunijk. Hij vond eene kamer, gevuld met *terra cota* tabletten, waarvan de opschriften ingeslagen waren, zoodat men gelooft dat vele duplikaten zijn, of welligt eene verzameling van manifesten, in Assyrië. Er zijn 25 van deze kisten op weg naar Engeland. In de pyramide van Nimrod is een zeer schoon standbeeld ontdekt, benevens een relief, den Koning voorstellende. De Heer Layard schrijft van Akra 17 Julij ll., doch was ongelukkiglijk door eene hevige koorts aangetast; hij hoopte echter een groot gedeelte van den winter in Babylonië door te brengen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 26 September.

De nieuwe bepaling op de drukpers, waarbij de in de dagbladen geplaatste vertoogen moeten onderteekend zijn, is den 24sten dezer in werking getreden.

— De groote wapenschouwing bij Versailles heeft den 21sten plaats gehad, waartoe omstreeks 30,000 man troepen van verschillende wapenen waren bijeengetrokken. De President, vergezeld door den Indischen Gezant en een schitterend gevolg, werd door de volksmenigte, die op ruim 100,000 menschen geschat werd, met de kreten: Leve de Republiek! Leve de Konstitutie! ontvangen, waartusschen ook enkele stemmen dien van Leve Napoleon! deden hooren. Na de wapenschouwing werden door de troepen eenige manoeuvres uitgevoerd.

— Den 28sten Augustus 1848, bezocht de Pastoor van B., in zijne kleine gemeente bij St. Denis, een arm gezin, en zag op zijn weg een soldaat, die bedroefd scheen en naar de rivier ging. De Pastoor haalde hem in, knoopte een gesprek met hem aan, bemerkte zijne wanhoop, en bad hem, het hart voor een geestelijke te openen. Hij deed het, en bekende, het geld der kompagnie te hebben ontvreemd. De Pastoor gaf den soldaat 180 fr., die hij der kas had ontnomen, en zeide: »dat is haast alles, wat ik thans heb, maar gij zult u gewis beteren en werken, en mij dan het geld, dat ik voor de armen bestemde, teruggeven."

»Pastoor! — antwoordde de soldaat, met tranen in de oogen — over drie maanden is mijn diensttijd uit, en dan — ik beloof het u voor God! — zal ik zoo werken, dat gij tevreden zijt."

Den 24sten dezer komt de Pastoor terug van een bezoek bij een arm gezin, en vindt zijne huishoudster in geschil met een conducteur, die veel vracht eischte voor een klein welgesloten kistje. De Pastoor ontdekte daarop het zegel van San Francisco, in Californië, betaalde den conducteur en vond een staaf goud, met de woorden: *» aan den Heer Pastoor van B.; klein bewijs van eeuwige dankbaarheid;* herinnering van 28 Augustus 1848. Charles F., ex-Sergeant-Majoor van het 17de Linie-Regiment, thans Goudzoeker in Californië."

SARDINIE.

TURYN, 20 September.

De Heer Pinelli is nog niet uit Rome teruggeroepen, zoo als gemeld was, maar hij heeft den last ontvangen, om met het Roomsche hof geene verdere onderhandelingen aan te gaan, zoo lang de Paus den Aartsbisschop van Turyn niet uit zijne bediening ontslagen heeft. Het proces van dezen zou waarschijnlijk deze maand nog ten einde worden gebragt.

ITALIE.

BOLOGNA, 7 September.

Men is in deze stad van den Kerkelijken Staat naauwelijks zijn leven zeker. De wegen naar Ferrara en Ancona, tusschen Imola en Forli, zijn met roovers als bezaaid. Men weet niet of men den roover ontmoet in een grand signor, in een landman of in een bedelaar. De gruweldaden, door de roovers bedreven, gaan elke verbeelding te boven. Een geheel jagerbataillon is tot de roovers overgegaan. Gisteren werden 26 zulke kerels doodgeschoten, een even groot getal tot de ijzers veroordeeld, een 13-jarige knaap tot 3 jaren tuchthuisstraf en 10 tot de galeijen verwezen. De snelwagen van Ferrara herwaarts werd des middag 12 ure geheel uitgeplunderd; aan 14 personen werd alles ontnomen. Roof, moord en ontucht zijn aan de orde van den dag. De Regeringen door de Fransche en Oostenrijkers zich zeker wanende, zijn zij voor iedere billijke concessie doof. De arme klasse is zonder verdiensten, de rijken, de verstandigen zijn gekrenkt, beleedigd, en tot eenen onverzoenlijken haat gebragt, daar alleen geestelijken tot posten en waardigheden kunnen geraken — dit alles levert stof op tot eene omwenteling, waartoe het vertrek der Franschen en Oostenrijkers het teeken zal zijn.

— De organisatie van het Ministerie en van den Staatsraad te Rome, verwekt er groote ontevredenheid. Het papierengeld aldaar is dien ten gevolge 3 pCt. gedaald.

— De sedert bijna twee jaren gesloten Universiteiten in den Kerkelijken Staat zullen den 1sten November weder geopend worden. Aan elke Hoogeschool zal een Commissie van onderzoek van 4 leden worden aangesteld.

HESSEN.

Men meldt uit Fulda dat de meeste Burgemeesters in Hessen de verordening van den krijgstoestand onafgekondigd laten. Die van Mittelrode, bij Fulda, had die voorgelezen, doch de landlieden begrepen haar niet, waarop hij deze uitlegging gaf: »De Keurvorst wil met ons oorlog hebben, doch wij niet met hem."

FRANKFORT.

21 September.

De Bondsvergadering heeft Zaturdag l. l. over de Keur-Hessische aangelegenheden beraadslaagd, en het volgend besluit genomen: dat, daar zoowel naar den geest der bondsacte als naar het besluit van 1832, in geenen tot het Duitsche bondgenootschap behoorenden staat, eene weigering van belastingen geoorloofd is, en dat zulk eene weigering, waarop artt. 25 en 26 slotacte toegepast moeten worden, in Keur-Hessen heeft plaats gehad, — de Keur-Hessische regering zal worden uitgenoodigd, gepaste middelen aan te wenden om het ernstig bedreigde gezag van den souverein te herstellen en te handhaven, en de bondsvergadering te onderrigten van alle maatregelen welke zij voornemens is tot dat einde te nemen. Van haren kant behoudt de bondsvergadering zich voor de meest geschikte middelen tot hetzelfde einde in toepassing te brengen.

— In Baden en de Paltz is de tabak dit jaar buitengemeen gunstig uitgevallen, er is zulk eene groote hoeveelheid ingezameld, dat het op onderscheiden plaatsen aan de noodige bergplaatsen ontbrak.

KAAP DE GOEDE HOOP.

De laatste Kaapsche dagbladen gewagen van eenen nieuw opgerigten Hollandschen staat, door het Britsche gouvernement goedgekeurd, onder het Voorzitterschap van Majoor Worden. De *Morning-Post*, die dit berigt geeft, meldt, dat de zetel daarvan Bloem-Fontein is, de schouwplaats van eenen worstelstrijd met de Hollandsche boeren, wier volharding hun dit voorregt heeft doen verkrijgen. Zij hebben hunne eigene wetten, innen hunne eigene inkomsten en bepalen de aanwending daarvan, onder voorwaarde, dat zulks binnen de grenzen van de plaats der ontvangst geschiede, en hoegenaamd in geene aanraking kome met de inkomsten van de Kaapkolonie of van Natal. Zulk eene gedragslijn brengt natuurlijk veel goeds voort; de kolonie, of liever de republiek, maakt groote vorderingen en er heerscht algemeen groote tevredenheid.

Heden ontvangen wij (zegt de *Morning-Post*) het eerste dagblad van dat district, hetgeen het meest vooruit is in beschaving in Zuid-Afrika. Het is goed gedrukt, half Engelsch, half Hollandsch. De regeringswetten, of de constitutie der oppermagt zijn volkomen praktisch en oordeelkundig. Zij zijn geheel ten gerijve der Hollanders ingerigt en de Hollanders zullen der meerderheid in den raad uitmaken. Elk lid ontvangt *f* 6 daags, gedurende de zitting, benevens reiskosten. Landbouw, wijnteelt en het vertier met Natal

vermeerderen. De Hollandsche Hervormde kerk wordt voldoende bekostigd, scholen zullen opgerigt worden en een wekelijksche post is tusschen de Kaapstad, via Natal, opgerigt, terwijl de vereischte wegen aangelegd zijn. Dit zijn de berigten in de eerste *Bloem-Fontein Gazette.* Te Natal zoude een bank met zes honderd duizend kapitaal, opgerigt worden.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 25sten September de Heer J. J. van Son, Med. Dr. te Zwammerdam, na verdediging van *Theses*, in de Verloskunde.

Den 27sten dito de Heer J. J. de Reus, van Ridderkerk, in de Regten, met *Theses*.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de door den Kerkeraad der Hervormde Gemeente te Hellum en door dien der Doopsgezinde Gemeente te Veendam, uitgebragte beroepen op D. D. E. Tonkes, te Uithuistermeeden en A. Winkler Prins, te Tjallebert.

ADVERTENTIEN.

Aan boord van het Schip *de Twee Antonissen*, ontsliep den 9den Mei zacht in mijne armen, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot de Wel-Ed. Gestr. Heer C. A. F. W. WOLLWEBER, *Kapitein van het O. I. Leger, Ridder van de M. W. O.*, in den ouderdom van 36 jaren, mij drie Kinderen nalatende, te jong om dit verlies te beseffen. — Hartverscheurend was dan ook de bittere teleurstelling voor zijne Ouders, Broeders en Zusters, die verlangend het oogenblik verbeidden, hunnen zóó geliefden oudsten Zoon en Broeder na eene afwezigheid van ruim 9 jaren weder te zien.

Wed. C. A. F. W. WOLLWEBER,

LEYDEN, 28 September 1850. Geb. J. KAMP.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TOT AANMOEDIGING VAN DEN TUINBOUW.

Op Vrijdag den 4den October e. k., des namiddags ten half 2 ure, zullen ingevolge Art. 28 f. der Wetten, verkocht worden:

Drie stuks **ALSOPHILA CONTAMINANS** *Wall.*, ongeveer 6 à 7 voeten hoog van stam, waarvan twee reeds eenigzins ontwikkelde bladeren en nieuw gevormde wortelvezels vertoonen; wijders

Twee stuks **ANGIOPTERIS EVECTA** *Hoffm.* en stammen van Boomvarens, welke tot dus verre geene werking toonen, doch niettemin in meerdere opzigten belangrijk zijn;

Deze Planten, ten behoeve der Maatschappij uit Java aangevoerd, zullen ten dage voormeld van 's morgens 10 tot 1 ure te zien zijn, in het *Hôtel le Lion d'Or*, te *Leyden*.

Het Bestuur der Maatsch. voorn.

Prof. W. H. DE VRIESE, *Voorzitter*.

Dr. J. H. MOLKENBOER, *Secretaris*.

VRIJWILLIGE VERKOOPING,

In het *Logement* aan den Burg te *Leyden*, van de navolgende HUIZEN, ERVEN EN PAKHUIZEN allen binnen *Leyden*, als: Een op de Breedestraat, Wijk IV. No. 177. Een op de Hoogewoerd, Wijk III. No. 338. Een in de Galgstraat, Wijk V. No. 267. Twee in de Vestestraat, Wijk VII. Nos. 176 C en 176 D. Een in de Duizenddraadsteeg, Wijk VI. No. 610. Een op de Doelenachtergracht, Wijk I. No. 389.

Allen breeder bij aangeplakte billetten omschreven; zullende de provisioneele Opveiling plaats hebben, op Zaturdag den 5den October 1850, en de finale Gunning op Zaturdag den 12den October 1850, beide des avonds ten 6 ure, met Verhoogingen.

Nadere informatien te bekomen bij den Notaris A. B. BARKEY, te Leyden.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, bij Opbod op Zaturdag den 12den October, en bij Afslag op Zaturdag den 19den October 1850, des avonds ten zeven ure, van DRIE HUIZEN EN ERVEN, binnen *Leyden*, als: No. 1 aan de Breedestraat bij de Diefsteeg, Wijk IV. No. 324. — No. 2 aan den Stillen Rijn, Wijk VI. No. 58. — En No. 3 aan de Janvossensteeg, Wijk VI. No. 988 en 989.

Te aanvaarden No. 1 en 2 dadelijk na de toewijzing, en No. 3 met 24 December 1850; breeder bij aangeplakte biljetten omschreven.

Te bezigtigen Nos. 1 en 2 elke Dingsdag en Vrijdag voor den dag der Veiling van 10—2 ure, en No. 3 8 dagen vóór en op den dag der Veiling, mede van 10—2 ure; zullende tusschen de Veiling en Afslag Verhoogingen worden aangenomen, ten Kantore van den Notaris Mr. H. OBREEN, te *Leyden*, alwaar mitsdien nadere informatien zijn te bekomen.

VERKOOPING *in de Stads-Bank van Leening te Leyden*, op Dingsdag den 15den October 1850, des Voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand Junij 1849.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

De Pillen van Holloway zijn zeer vermaard wegens derzelver weldadigen werking, in geval van gebrek aan spijsverteering.

In een brief van den Heer J. H. BELL, te Gelong, aan den Agent voor den verkoop der Holloway's-pillen en zalf te Melbourne, Port Philip, zegt dezelve: »Gevoel van dankbaarheid doet mij opentlijk bekend maken het gelukkig herstel van mijne echtgenoot door het gebruik dezer onvergelijkelijke Pillen. Toen wij voor omtrent negen jaren in Melbourne kwamen, leed zij aan gedurig gebrek aan spijsverteering, en verstoppingen in de ingewanden. Nadat zij met groote kosten, alle soorten van middelen daartegen had aangewend, zonder goed gevolg, begon zij de *Pillen* van HOLLOWAY te gebruiken, en nadat zij dezelven gedurende een korten tijd genomen had, was zij volkomen hersteld, en geniet thans de beste gezondheid."

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 28 September. Van *f* 32 tot *f* 36.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 28 September.

Oude Tarwe *f* 8.00 tot *f* 8.30. Nieuwe Tarwe *f* 7.20 tot *f* 7.80. Oude Rogge *f* 5.40 tot *f* 5.80. Nieuwe Rogge *f* 5.40 tot *f* 5.80. Gerst *f* 4.30 tot *f* 4.50. Haver *f* 2.60 tot *f* 3.30. Paardeboonen *f* 4.20 tot *f* 4.50.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 27 September.

		Laagst.koers.	Hoogst.koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à	2½ pCt.	57	57 1/16	57
Dito Certificaten	3 "	68⅜	68¼	68⅜
Dito dito	4 "	89	89	89⅝
Amortisatie Syndicaat	3½ "	—	—	—
Handelmaatschappij	4½ "	—	—	—
O. I. Leening	4 "	88⅛	—	—
Dito Holl. Spoorweg	"	68	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	4½ "	91	—	—
Haarlemmermeer	5 "	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5 "	105½	105¾	105¾
Dito dito 1828 en 1829	5 "	105⅝	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5 "	—	—	—
Dito 1840	4 "	88¼	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4 "	—	—	—
Dito dito Nieuwe	4 "	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6 "	—	—	—
Certificaten van dito	6 "	—	—	—
POLEN, Obligatiën	4 "	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten fl. 250	"	—	—	—
Dito dito 1835	500 "	145	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £ à	5 pCt.	11⅝	11	11
Dito dito Onbep. Stukken	5 "	—	—	—
Dito Obligatiën	3 "	38¼	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3 "	34⅝	34⅝	34⅝
Coupons Ardoins		8 9/16	9	8 9/16
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5 "	—	—	—
Dito	4 "	—	—	—
Dito Metall.	5 "	76⅝	76⅞	—
Dito Nieuwe	5 "	81⅝	—	—
Dito 1847	2½ "	40⅝	41	40 15/16
BELGIE, Banc.	2½ "	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	2½ "	47⅛	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5 "	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	5 "	36 5/16	36¼	36 5/16
Dito dito	4 "	35¼	—	—
VENEZUELA,	3 "	32½	—	—
MEXICO,	5 "	29⅝	29⅜	29⅜
AMERIKA, Bankactiën		3⅜	—	—

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.